

## Vänsterpartiets Storstockholms inställning

Alla länder i Europa har en lång tradition av förföljelse och trakasserier mot romer och resandefolk. Detta är ett faktum. Rasismen runt om i Europa är stark och växer sig på sina håll allt starkare i takt med de högerextremas offensiv. I länder som Frankrike, Ungern och Rumänien pågår systematisk förföljelse och diskriminering av romer och resandefolk. Många av dessa tvingas söka sig till andra länder för att kunna försörja sig själva och sina familjer. Ett fåtal av dessa människor kommer till Sverige. Orsaken är att de inte har någon försörjningsmöjlighet i sina hemländer, de har helt enkelt inget val.

Vi har ett gemensamt ansvar för att de människor som vistas i Sverige har möjlighet att göra det under värdiga och humana former. I dag har vi många hemlösa och fattiga EU-migranter som framför allt vistas i våra städer. I Stockholm handlar det främst om en stor grupp människor som kommer från Rumänien. De flesta är romer eller resandefolk, men inte alla. Gemensamt är att de levt i extrem fattigdom och utsatts för strukturell diskriminering och marginalisering i hemlandet. Vänsterpartiet menar att det behövs en aktiv politik för att förbättra situationen i Rumänien och att Sverige genom EU ska bidra till detta. Men vi har samtidigt ett ansvar att se till att de människor som vistas i Sverige kan göra det under värdiga former och det utan förföljelse genom exempelvis tvångsvräkning av svenska myndigheter. Kommunerna kommer behöva ta det praktiska ansvaret för att människor som vistas inom kommunens gränser kan leva under värdiga och humana omständigheter. Staten måste dock bidra med finansiering för att detta ska vara möjligt. I riksdagen har Vänsterpartiet i sin budget avsatt medel för en pott som kommuner ska kunna söka ekonomiska bidrag från för att utforma boenden för EU-migranter. Utformningen av boendena måste ske utifrån kommunernas och EU-migranternas behov.

Vi förutsätter att politiker inom alla partier inser att kommunerna ensamma inte kan bära kostnaden för de humanitära insatser som behövs och att den statliga finansieringen måste realiseras omgående. I väntan på detta måste också politiker lokalt och regionalt agera för att förbättra situationen för hemlösa EU-migranter.

I dagsläget jagas EU-migranterna runt från kommun till kommun av bland annat Kronofogden och polisen, på begäran av kommunerna. Deras boenden rivs eller beslagtas. Det innebär att gruppen splittras, att de söker sig till allt mer otrygga omgivningar och att de fråntas materiella saker som gjort deras boendesituation något mer human. Detta aktiva försämrande av levnadsvillkor bortom anständighetens gränser anstår oss inte som medmänniskor och ska under inga omständigheter bedrivas av svenska myndigheter. Genom sitt agerande bryter

myndigheterna mot FNs deklaration om mänskliga rättigheter: alla har rätt till ett boende. Den typ av hetsjakt vi sett på EU-migranterna den senaste tiden grundar sig på deras ursprung och är ett uttryck för en strukturell rasism. Den måste få ett stopp.

Vi uppmanar Kronofogdemyndigheten och Polismyndigheten att inte bistå en enda kommun till med ytterligare handräckning för avhysning, dvs. tvångsvräkning av EU-migranter. Om Kronofogden och polisen ändå avser att fortsätta med att fatta beslut i begäran om handräckning för avhysning förutsätter vi att myndigheterna avkräver kommunen ett fullgott beslutsunderlag gällande varje enskild individ som berörs. Beslutsunderlaget bör innehålla vad ett vräkningsbeslut skulle innebära för personen i fråga och vilka alternativa boendeformer som rent konkret erbjuds. Sverige måste leva upp till de internationella åtaganden vi gjort gällande mänskliga rättigheter och väga en persons behov och intresse av boende och övernattningsmöjlighet mot kommunens intresse av avhysning från platsen i fråga. Humanitet och medmänsklighet måste stå i fokus även i avhysningsbeslut.

Vänsterpartiet står upp mot rasism och alla människors lika värde. Därför är det av största vikt Vänsterpartiet i Storstockholm agerar gemensamt för EU-migranternas rätt till en human vistelse i Sverige.

## **Vad kan du som kommunpolitiker för Vänsterpartiet göra?**

### **Skapa boende!**

Om situationen med hemlösa EU-migranter är aktuell i din kommun behöver ni omgående påbörja processen att skapa boenden/övernattningsmöjligheter. Motionera om boenden/härbärgen/övernattningsplatser för hemlösa. Kom ihåg att boendena bör utformas i dialog med den grupp det berör och kanske även de eventuella ideella organisationer som är engagerade i gruppens situation. När det gäller en del EU-migranter kan det till exempel vara avgörande att inte splittra gruppen vid övernattningsplatser på grund av familjekulturella skäl eller skyddsskäl. Sådana hänsyn kan behöva tas vid utformningen av övernattningsplatser. I sak kan det handla om att starta kommunala boenden/härbärgen eller att ge bidrag för utökning av de härbärgen eller liknande som redan finns och fungerar för gruppen i fråga.

Även om situationen med hemlösa EU-migranter inte är aktuell i kommunen, kanske den är det i regionen. Då kan det också vara aktuellt att fundera över vilket ansvar kommunen kan ta i boendefrågan, ensam eller i samverkan med andra kommuner.

### **Stoppa tvångsvräkningen och hetsjakten på EU-migranterna!**

I avvaktan på att övernattningsplatser realiserar – se till att kommunen inte avhyser människor från boplatser förrän ett alternativt boende kan erbjudas!

Ta reda på var i kommunen beslut om begäran om handräckning för avhysning från Kronofogden fattas. Är det på tjänstemannanivå? När det gäller personers boende eller övernattningsmöjligheter är det lämpligt att sådana beslut fattas av politiker med stöd av en fullgod utredning från socialtjänsten om individens situation och lösning på denna, och inte av kommunens tjänstemän. Föreslå därför att delegationen lyfts från tjänstemannanivå till politikernivå. Vår inställning är att inte en enda tvångsvräkning till ska ske utan att ett värdigt boendevalternativ erbjuds.

I avvaktan på att boenden och övernattningsplatser skapas i kommunen bör kommunen ta fram en strategi eller beredskapsplan för bemötande av bostadslösa EU-migranter, för att ordna så humana förhållanden för dem som möjligt. Denna strategi ska tjänstemännen följa när de får kännedom om en boplat. En sådan strategi kan utgå från följande punkter:

- Vilka tjänstemän inom kommunen behöver underrättas när det kommer information om ny boplat?

- Besök boplatserna för att skapa en bild vilka förutsättningar gruppen lever under och vilka behov den har.
- Vilka ytterligare språk behöver kommunen för att kommunicera på plats? Behövs tolk? Behöver det tas fram informationsmaterial på annat språk än svenska/engelska?
- Vissa platser kan förstås, av olika skäl, vara mindre lämpliga som boplatser. Om kommunen finner att så är fallet ska en bättre uppställningsplats för husvagnar och dylikt anvisas.
- Kan kommunen ställa upp toalettvagnar, vattentankar och container?
- Samråd med frivilligorganisationer som är engagerade i gruppens situation vid behov.
- Finns barnfamiljer i gruppen? Då bör särskilt stöd och hjälp erbjudas hela familjen. Barn och deras familjer har rätt till ett rimligt boende, ska familjen vistas en längre tid i landet har barn rätt till skola och förskola utifrån barnets förutsättningar i förhållande till modersmål och dylikt.
- Är någon i gruppen i behov av akutsjukvård? Se till att personen kommer till en sjukvårdsinrättning. Finns annat behov av sjukvård än akutsjukvård, hänvisa gruppen till exempelvis föreningen "Läkare i världen". Alla barn (även ofödda – dvs. gravida kvinnor) har rätt till all form av sjukvård.

Detta är en fråga som handlar om värdiga levnadsvillkor för människor, det handlar om solidaritet och humanism för människor i behov av konkreta och akuta lösningar. Det är värderingar som politiker från fler partier borde intressera sig för och där samarbeten för förändring av en svår situation förhoppningsvis är möjliga. Det kan också finnas poänger i samråd med närliggande kommuner – kanske finns fungerande härbärgen där som omkringliggande kommuner kan medfinansiera för de som vistas inom regionen? Kommunförbundet Stockholms Län, KSL, är en naturlig arena för samverkan och samfinansiering av till exempel kommungemensamma uppställningsplatser för husbilar, husvagnar och liknande, och skola med undervisning på modersmål för eventuella barn.

## **Vad kan en partiförening eller partimedlemmar göra?**

Parlamentariskt arbete i all ära, men många medlemmar undrar vad man konkret kan göra för att underlätta EU-migranternas situation. Här är förslag på vad man som enskild partimedlem eller partiförening kan göra om man vill engagera sig i situationen.

EU-migranternas boplatser dyker ofta upp på platser där man inte väntar sig det och inte är beredd. Efter händelserna i Helenelund, Sollentuna, är boplatserna runt om i Stockholms län mindre men fler. Det är inte omöjligt att din vänsterpartiförening kommer att få eller redan har en boplatz i ert område. Vissa vet om det, andra inte.

### **Hur ska då en förening agera om ni tror att det finns en boplatz i ert område?**

Försök lokalisera boplatzen. Det är egentligen det enklaste. Ofta ligger boplatser i närheten av en buss- eller pendeltågsstation eftersom EU-migranterna måste kunna transportera sig runt i staden och länet och som regel inte har råd med busskort.

**Försök prata med de människor som bor där.** De kan troligtvis ingen svenska men några kan engelska, tyska eller franska. Deras huvudspråk är som regel inte romani utan rumänska. Finns ingen som kan annat språk kan ni med fördel anlita en tolk.

**Var försiktiga med och vid myndighetskontakter.** I regel blir de boplatser som etableras runt om i Stockholm län väldigt snabbt lokaliserade av kommunerna och avhysningar sker också snabbt. Om det kommit till allmän kännedom om var en boplatz finns är det inga problem att tala om det men om det inte är allmänt känt ännu är det bättre att försöka hålla platsen hemlig så länge som möjligt eftersom det är bättre ju längre de får stanna på samma plats.

**Ta kontakt med andra.** Det finns många som kan vara intresserade av att hjälpa till med arbetet för att hjälpa EU-migranterna. Det kan vara andra politiska partier, välgörenhetsorganisationer, religiösa samfund, invandrarföreningar eller antirasistiska organisationer.

**Försök organisera hjälparbetet.** Det är viktigt att försöka se till att ett hjälparbete kommer igång snabbt. Detta kan ni göra genom att i dialog med EU-migranterna försöka få en uppfattning om vad de behöver och vill ha. Ofta handlar det om mat och dryck, kläder, baja-maja, vatten, uppvärmnings- och matlagningsmöjligheter.

**Kontakta näringslivet.** Det finns positiva erfarenheter av tidigare samarbete med näringslivet i olika former. Det kan handla om att be lokala handlare att skänka hygienartiklar som tvål, tandborste och tandkräm eller lokala restauranger och bagerier att skänka mat. Det kan också handla om att prata med trädfällarfirmer eller stubbfräsare, dessa kan skänka trä som kan användas till matlagning och värme.

**Ingen (V)-fråga.** Var noga med att Vänsterpartiet gärna får agera solidariskt men att partiet inte får ta över frågan. Att hjälpa till och solidarisera sig är alldeles för viktigt för att bara vara en fråga för Vänsterpartiet.

**Om en avhysning/vräkning kommer till er kännedom.** Försök att vara snabba och opponera er mot vräkningen. Ni kan kalla till manifestation eller demonstration, ni kan skriva insändare och mobilisera som vanligt. Bra är också om det på något sätt går att få saken uppmärksammad i media. Initiativet bör helst inte komma bara från Vänsterpartiet utan helst från ett brett nätverk av personer och organisationer som engagerat sig för EU-migranterna.

## **Svar på "svåra frågor"**

**Varför ska vi lägga pengar på EU-migranter som inte betalar skatt här?**

**Ska vi inte ta hand om våra egna medborgare först?**

Den frågan är lite felställd, eftersom det inte finns någon sådan motsättning. Vänsterpartiet är det parti som tydligast av alla står för en omfördelning av samhällets resurser så att alla får rätt till arbete, bostad och bra utbildning. Vi arbetar för att trygghetssystemen ska fungera när man behöver dem för att man blir arbetslös eller sjuk, när man saknar bostad, blir äldre och behöver en bra pension och annat stöd eller drabbas av problem i livet. Vänsterpartiet är också ett parti som arbetar för internationell solidaritet och hjälp och stöd över nationsgränser. De EU-migranter som söker sig till Sverige har inte något stöd att vänta från sitt hemland. Därför är det rimligt att Sverige tar ett ansvar för att alla som vistas här ska ha humana levnadsvillkor. Vänsterpartiet driver i EU att EU-migranternas hemländer tar sitt ansvar men vi i väntan på detta avstå från att agera för de människor som befinner sig här. Vi vet att det i exempelvis Rumänien finns rasistisk lagstiftning som strukturellt diskriminerar romer och resandefolk. Att i det sammanhanget ifrågasätta att hjälpa förföljda människor med hänvisning till att de inte betalar skatt i Sverige vore oförenligt med internationell solidaritet och medmänsklighet och stämmer inte överens med Vänsterpartiets värderingar. Tvärtom är det viktigt både att hjälpa EU-migranter och andra som är födda i eller befinner sig i Sverige och behöver stöd och hjälp.

**Är det inte bättre att förbjuda tiggeri?**

Tiggeri är ett resultat av fattigdom. Det går inte att förbjuda fattigdom med annat än att vi förbjuder den politik som orsakar den. Det som lett fram till att vi idag ser utländska tiggare på våra gator runt om i Sverige, inte minst runt om i Stockholms län, är dels den politik som förs på nationell nivå i länder som Ungern och Rumänien, dels den brist på agerande vi ser på EU-nivå. Det är rasism och kapitalistisk politik som gjort dessa människor fattiga. Vi förbjuder inte den typen av politik men bekämpar den aktivt för att den helt ska försvinna. Vi kan heller inte förbjuda de som tydligast faller offer för det vi som socialister och feminister vill se ett slut på.

**Om vi hjälper några kommer det flera. Så kan vi inte ha det.**

I Sverige lever vi ofta i vanföreställningen att den bästa av världar är vår och att alla vill ha det som vi och bo i Sverige. Det stämmer inte. Det finns en hel massa orsaker till att människor kommer till Sverige från andra länder. Fattigdom, förtryck, förföljelse är alla orsaker som gör att människor flyr till Sverige. Nu finns alla dessa faktorer, fattigdom, förtryck och förföljelse på nära håll, i länder som är medlemmar i EU. Den fria rörligheten i EU motiverar att dessa människor får söka sig till Sverige. På samma sätt som vi hjälper människor från länder i övriga

världen som utsätts för fattigdom, förtryck och förföljelse måste vi hjälpa dessa. Att tro att de helst av allt vill bo i Sverige snarare än att leva anständiga liv i sina hemländer är felaktigt.

### **Men alla hemlösa som inte är EU-migranter då? Ska vi inte hjälpa dem?**

Jo, det ska vi och det gör vi. Vänsterpartiet står för en solidarisk politik som ger alla rätt till ett hem med en rimlig hyra, vi vill satsa stort på att bygga hem som människor behöver. Vi arbetar konsekvent för att alla som idag är hemlösa ska få ett hem, och för att de tillfälliga lösningar och stödfunktioner som ibland behövs på vägen dit ska få tillräckliga resurser för att fungera. Det som ger EU-migranter en särskilt utsatt situation är att de inte är svenska medborgare. Som svensk medborgare har man andra förutsättningar att få hjälp av det svenska samhället och samhället har också andra förutsättningar att hjälpa. Som svensk medborgare omfattas du av de trygghetsnät som finns i det svenska samhället. Det innebär att om systemet fungerar som det ska så finns möjlighet att få hjälp att hitta ett arbete och en bostad och också hjälp att ta sig ur exempelvis en eventuell missbruksproblematik. Dessa möjligheter att hjälpa har inte samhället när det gäller personer som inte är svenska medborgare. Därför måste det till möjligheter till lösningar även för den gruppen.

### **Ni är alltså för kåkstäder?**

Nej, Vänsterpartiet är inga förespråkare av så kallade kåkstäder och har ingen aktiv politik för att bygga sådana. Men vi är realister. Om alternativet till att människor sover oskyddade mitt på öppen gata är att de sover under tak är det senare självklart ett bättre alternativ även om det inte är ett bra alternativ i längden. Därför ska inte en enda till boplatz rivas utan att anständigt boende erbjuds som ett alternativ. Sådana boenden har Vänsterpartiet i riksdagen avsatt utrymme i statsbudgeten för att ordna. I väntan på sådana boenden är det viktigt att i den mån det finns boplatser runt om i Stockholms län bör vi göra vad vi kan för att dessa ska vara utrustade på bästa möjliga sätt. Detta innefattar till exempel att se till att det i dessa boplatser finns tillgång till toalett, vatten och andra grundläggande sanitära förhållanden.

### **Bilagor – exempel på olika sätt att agera:**

- 1) Motion från bland annat V Huddinge
- 2) Skrivelse Farsta SDN från bland annat V Farsta
- 3) Artikel från V Stockholms stad
- 4) Pressmeddelande från bland annat V Sollentuna